

Προς το Προεδρείο της Βουλής των Ελλήνων

ΑΝΑΦΟΡΑ

Προς τον κ. Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: «ΣΕΠΑΝ: Η ανακύκλωση “σκοντάφτει” στο τέλος ταφής, στην εισφοροδιαφυγή και στις υποδομές.»

Ο Βουλευτής ν. Ηρακλείου ΣΥ.ΡΙΖ.Α - Προοδευτική Συμμαχία Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης) καταθέτει προς τον κ. Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας ως αναφορά, το από 30/10/2025 δημοσίευμα της ιστοσελίδας “Insider”, αναφορικά με πραγματοποιηθείσα ενημέρωση εκπροσώπων Τύπου, της 29/10/25, από τον **Σύνδεσμο Βιομηχανιών και Επιχειρήσεων Ανακύκλωσης και Ενεργειακής Αξιοποίησης Αποβλήτων (ΣΕΠΑΝ)**, σχετικά με την αποτυχία εκπλήρωσης των στόχων ανακύκλωσης από τη Χώρα μας, καθώς και την αδυναμία της για προσέγγιση των ρυθμών, των άλλων ευρωπαϊκών κρατών, τόσο στην ταφή όσο και στην ανακύκλωση και την ενεργειακή αξιοποίηση αποβλήτων.

Συγκεκριμένα, επισημάνθηκαν τα αίτια του προβλήματος και παράλληλα προσδιορίστηκαν οι άξονες απαιτούμενων παρεμβάσεων, προκειμένου η Ελλάδα να προσεγγίσει αποτελεσματικότερα την έννοια της κυκλικής οικονομίας.

Επισυνάπτεται η επιστολή

Παρακαλούμε για την απάντηση και τις δικές σας ενέργειες.

Αθήνα, 31/10/2025

Ο καταθέτων Βουλευτής

Μαμουλάκης Χάρης

ΣΕΠΑΝ: Η ανακύκλωση «σκοντάφτει» στο τέλος ταφής, στην εισφοροδιαφυγή και στις υποδομές.

Η Ελλάδα έχει χάσει το στόχο για την ανακύκλωση για το 2025 και κινδυνεύει να χάσει και τους στόχους για το 2030 και το 2035 και αδυνατεί να προσεγγίσει τους ρυθμούς των άλλων ευρωπαϊκών κρατών τόσο στην ταφή όσο και στην ανακύκλωση και την ενεργειακή αξιοποίηση αποβλήτων.

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, η ταφή στην Ελλάδα ανέρχεται σε 79% την ώρα που ο ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι στο 23,2%, η ανακύκλωση στο 21%, ποσοστό πολύ χαμηλότερο από το 49,6% που είναι ο μέσος όρος στην Ευρώπη και η ενεργειακή αξιοποίηση αποβλήτων μέσω καύσης είναι σχεδόν μηδενική ενώ ο ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι 27,2%. Οι χαμηλές θέσεις στις οποίες βρίσκεται οι Ελλάδα και στους τρεις αυτούς τομείς οφείλεται στην ανυπαρξία ουσιαστικών αντικινήτρων ταφής, στις στρεβλώσεις της εναλλακτικής διαχείρισης συσκευασιών, στις καθυστερήσεις στην ανάπτυξη κρίσιμων υποδομών κυρίως στην Αττική, στην ανεπάρκεια δράσεων διαλογής στην πηγή, στην εισφοροδιαφυγή και έλλειψη κινήτρων για τη δευτερογενή αγορά υλικών, στην υποστελέχωση ΥΠΕΝ και ΕΟΑΝ που καθιστά ελλιπή την εποπτεία της αγοράς και στην απουσία προγραμμάτων ενημέρωσης/ευαισθητοποίησης.

Αυτοί είναι οι βασικοί λόγοι που ανέδειξε ο Σύνδεσμος Βιομηχανικών και Επιχειρήσεων Ανακύκλωσης και Ενεργειακής Αξιοποίησης Αποβλήτων (ΣΕΠΑΝ) σε ενημέρωση των εκπροσώπων του Τύπου την Τετάρτη, ενώ προσδιόρισε και τέσσερις άξονες παρεμβάσεων προκειμένου να ανεβάσει ταχύτητες η χώρα μας στην κυκλική οικονομία.

«Πληγή» για την ανακύκλωση αποβλήτων η εισφοροδιαφυγή

Η χρηματοδότηση της ανακύκλωσης (συλλογή, επεξεργασία, υποδομές) βασίζεται στις εισφορές που καταβάλλουν οι εταιρείες που παράγουν ή εισάγουν προϊόντα σε συσκευασίες (πλαστικό, χαρτί, μέταλλο) στα Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΕΔ). Παρά το γεγονός ότι περίπου το 50% των υπόχρεων επιχειρήσεων συμμορφώνεται, το υπόλοιπο ποσοστό είτε δεν δηλώνει το σύνολο των προϊόντων/συσκευασιών που κυκλοφορεί στην αγορά ή δηλώνουν μικρότερες ποσότητες με αποτέλεσμα τα ΣΕΔ αν στερούνται πόρων για τη χρηματοδότηση των υποδομών και να δημιουργούνται συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις που αντεπεξέρχονται στις υποχρεώσεις τους και αναλαμβάνουν το αντίστοιχο κόστος.

Οι απώλειες των εισφορών έχουν αλυσιδωτές επιπτώσεις στη διαχείριση των αποβλήτων και στην επίτευξη των εθνικών και ευρωπαϊκών στόχων καθώς μειώνονται οι δυνατότητες συλλογής και επεξεργασίας και καθυστερούν οι πληρωμές σε συλλογείς/επεξεργαστές ενώ δημιουργούνται στρεβλώσεις στην αγορά δευτερογενών πρώτων υλών γιατί μειώνεται η προσφορά και η ποιότητα των ανακυκλωμένων υλικών (με αποτέλεσμα τα πρωτογενή/παρθένα υλικά να καθίστανται πιο ελκυστικά). Η εισφοροδιαφυγή έχει αρνητική επίδραση και στην επενδυτική ελκυστικότητα των μονάδων ενεργειακής αξιοποίησης (η τιμή του RDF/SRF ή η προσφορά μειώνεται επειδή οι μονάδες δεν μπορούν να λειτουργήσουν βιώσιμα).

Σύμφωνα με τον ΣΕΠΑΝ, τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα όπως είναι ο ΕΟΑΝ είναι υποστελεχωμένα ενώ δεν υπάρχει νομοθετική ρύθμιση η οποία να επιτρέπει στον οργανισμό να επιβάλλει πρόστιμα εάν κάποιος υπόχρεος δεν εγγράφεται στο σύστημα. Ωστόσο, αποτελεί θετική εξέλιξη το γεγονός ότι από το καλοκαίρι έγινε διασύνδεση του ΓΕΜΗ (Γενικό Εμπορικό Μητρώο) και του ΕΜΠΑ (Εθνικό Μητρώο Παραγωγών) όπου οι εταιρείες καλούνται να δηλώσουν εάν είναι υπόχρεες να εγγραφούν στο αντίστοιχο σύστημα για το οποίο πρέπει να πληρώσουν εισφορές. Όπως ανέφερε η διοίκηση του ΣΕΠΑΝ, το μέτρο αυτό έχει ήδη αρχίσει να αποφέρει καρπούς καθώς έχουν εγγραφεί 700 εταιρίες (από τις 57.000 που απάντησαν στο σχετικό ερωτηματολόγιο).

Αντικίνητρο για την ανακύκλωση το χαμηλό τέλος ταφής

Το τέλος ταφής αποτελεί βασικό πυλώνα της πολιτικής για την ανακύκλωση αλλά η Ελλάδα παρουσιάζει αποκλίσεις σε σχέση. Σύμφωνα με τον ΣΕΠΑΝ, οι εισφορές που καταβάλουν οι παραγωγοί στην Ελλάδα είναι πολύ χαμηλές με αποτέλεσμα να λειτουργούν ως αντικίνητρο για την ανακύκλωση και οι εισφορές υπολογίζονται στα 35 ευρώ ανά τόνο υλικού που προορίζεται για ταφή (το 2026 θα αυξηθεί στα 40 ευρώ), την ώρα που σε άλλες χώρες όπως η Ιταλία είναι αισθητά υψηλότερες και φθάνουν τα 120 ευρώ ενώ σε άλλα κράτη όπως η Γερμανία, η ταφή αποβλήτων έχει απαγορευτεί. Στο πλαίσιο αυτό, ο Σύνδεσμος προτείνει την αύξηση του τέλους ταφής σε ένα αποδεκτό εύρος προκειμένου να πάψει να λειτουργεί ανασταλτικά στους μηχανισμούς της ανακύκλωσης.

Καθυστερήσεις στις υποδομές διαχείρισης αποβλήτων και στην εμπλοκή των πολιτών

Οι υποδομές διαχείρισης αποβλήτων και η μετατροπή των ΜΕΑ σε ΜΑΑ καθώς και η ετοιμότητά τους προκειμένου να συμβάλλουν επαρκώς στην ενεργειακή αξιοποίηση των αποβλήτων η οποία δρομολογείται από το ΥΠΕΝ θεωρούνται κομβικής σημασίας για την εναλλακτική διαχείριση αποβλήτων αλλά καταγράφουν καθυστερήσεις. Ο ΣΕΠΑΝ επισήμανε την ανάγκη ταχείας υλοποίησης της μετατροπής ΜΕΑ (Μονάδες Επεξεργασίας Απορριμμάτων) σε ΜΑΑ (Μονάδες Ανάκτησης και Ανακύκλωσης), της άμεσης ολοκλήρωσης ρεαλιστικών, ολιστικών σχεδίων και της επανεκκίνησης των κρίσιμων διαγωνιστικών διαδικασιών στην Αττική, που αποτελεί το μεγαλύτερο κενό της χώρας στη διαχείριση αποβλήτων. Μάλιστα, στην Αττική παράγεται το 50% των αποβλήτων της χώρας και όπως υπογράμμισε η διοίκηση του ΣΕΠΑΝ, εάν δεν λυθεί το θέμα των υποδομών στην Αττική, το αποτύπωμα της χώρας δεν θα βελτιωθεί σημαντικά ακόμη και εάν προχωρούν τα έργα στην υπόλοιπη χώρα.

Στο ίδιο πλαίσιο, αναδείχθηκε η σημασία απλοποίησης και επιτάχυνσης της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, η αξιοποίηση της εμπειρίας ιδιωτικών φορέων που λειτουργούν υποδομές επεξεργασίας βιοαποβλήτων, καθώς και ο προσεκτικός σχεδιασμός προκειμένου οι νέες δράσεις να μην υπονομεύσουν υφιστάμενα έργα.

Ιδιαίτερο βάρος δόθηκε στη διεύρυνση των δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών ώστε να ενισχυθεί η συμμετοχή τους στη διαχείριση αποβλήτων, που αποτελεί κρίσιμη παράμετρο επιτυχίας.

Όσον αφορά στην ενεργειακή αξιοποίηση αποβλήτων (το ΥΠΕΝ έχει θέσει σε δημόσια διαβούλευση τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για τη δημιουργία ενός δικτύου έξι μονάδων), ο ΣΕΠΑΝ τη χαρακτήρισε αναγκαία συνθήκη για την επίτευξη του εθνικού στόχου μείωσης της ταφής, μόνο αφού προηγηθεί η μέγιστη ανάκτηση υλικών, μέσα από την ολοκλήρωση σύγχρονων ΜΑΑ και την αξιοποίηση υφιστάμενων επενδύσεων (ΚΔΑΥ & υποδομές ενεργειακής αξιοποίησης).

Ταυτόχρονα, ο Σύνδεσμος εξέφρασε την αντίθεσή του σε κάθε «μεταβατική» λύση που θα περιλαμβάνει καύση σύμμεικτων αποβλήτων, καθώς αντιβαίνει στην εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία και στις αρχές της κυκλικής οικονομίας.

Στο ίδιο πλαίσιο, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν και οι καθυστερήσεις στην εφαρμογή του Συστήματος Επιστροφής Εγγύησης (DRS) και του «πληρώνω όσο πετάω» αποκόπτουν το ευρύ κοινό από την ενεργό συμμετοχή στις πολιτικές ανακύκλωσης αποβλήτων και δυναμιτίζουν την ορθή διαχείριση των αποβλήτων.

Λένα Μπέλση: Η Πολιτεία να σκύψει με αποφασιστικότητα στα χρόνια προβλήματα της ανακύκλωσης

Την ανάγκη να περάσουμε από τη θεωρία στην πράξη στον τομέα της ανακύκλωσης τόνισε η πρόεδρος του ΣΕΠΑΝ, Λένα Μπέλση, σε δήλωσή της στο πλαίσιο της ενημερωτικής συνάντησης με τους δημοσιογράφους.

Όπως δήλωσε: «Το οικονομικό μοντέλο της Κυκλικής Οικονομίας μπορεί να στηρίξει ένα νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα για τη χώρα, με ενίσχυση της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής. Τώρα χρειάζεται να περάσουμε από τη θεωρία στην πράξη. Η Πολιτεία οφείλει να σκύψει με αποφασιστικότητα πάνω στα χρόνια προβλήματα της ανακύκλωσης, να δώσει ολιστικές και αποτελεσματικές λύσεις, αντιμετωπίζοντας τις στρεβλώσεις και χωρίς να υπολογίζει πρόσκαιρο πολιτικό κόστος. Ο ΣΕΠΑΝ, ως θεσμικός εκπρόσωπος του ιδιωτικού τομέα στην Κυκλική Οικονομία, θα συνεχίσει να υποστηρίζει τεκμηριωμένα τις απαραίτητες πολιτικές και ρυθμίσεις, αξιοποιώντας την εμπειρία των μελών του που εφαρμόζουν την κυκλική οικονομία στην πράξη».

